

دستورالعمل تفویض اختیار بررسی در خواست‌های استرداد حقوق ورودی و صدور احکام استرداد وجوه (موضوع مواد "۶۶" لغایت "۷۰" قانون امور گمرکی)، به گمرکات

ناظرین گمرکات استان‌ها، مدیران کل و مدیران گمرکات اجرایی مستقل ۹۷/۴۳۰۸۸۶ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۶

در راستای اهداف عالی سازمان و اصل تمرکز زدایی جهت تسریع و تسهیل روند رسیدگی به درخواست‌های استرداد حقوق ورودی اخذ شده از عین کالاهای وارداتی که از کشور صادر میگردد و مواد، کالاهای و لوازم بسته‌بندی واردات قطعی به کاررفته در تولید، تکمیل یا بسته‌بندی محصولات صادراتی (موضوع مواد ۶۶ لغایت ۷۰ قانون امور گمرکی)، اختیار بررسی در خواست‌های استرداد حقوق ورودی و صدور احکام استرداد وجوه اشاره شده، جهت اقدام از تاریخ ۹۷/۵/۶ با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوطه و در چهارچوب ضوابط مقرر در این بخشنامه به آن گمرک تفویض میگردد. لذا شایسته است نسبت به ایجاد «واحد استرداد حقوق ورودی» در آن گمرک و تخصیص تعدادی از کارشناسان امور گمرکی به آن واحد (متناسب با میزان و حجم در خواست‌های واصله) اقدام نموده و بر حسن اجرای امر نیز نظارت مستمر معمول دارند.

۱- حیطه شمول اختیار تفویض شده:

- ۱-۱- بررسی در خواستها و صدور حکم استرداد حقوق ورودی متعلق به واحدهای تولیدی که در آن استان واقع شده‌اند.
- ۱-۲- بررسی در خواستها و صدور حکم استرداد حقوق ورودی متعلق به واحدهای بازرگانی که کارت بازرگانی ایشان در آن استان صادر گردیده است.

تبصره- اختیار تفویض شده به آن استان فارغ از آن است که عین کالای صادراتی یا مواد اولیه به کاررفته در تولید محصول صادراتی از کدام گمرک یا گمرکات واردات قطعی شده باشد و یا کالا و محصولات صادراتی از کدام گمرک یا گمرکات صادر شده باشد. همچنین فارغ از آن است که واردات قطعی یا صادرات موضوع در خواست، قبل یا بعد از ابلاغ و اجرایی شدن این دستورالعمل صورت پذیرفته باشد.

۲- خدمت گیرندگان:

- ۲-۱- کلیه واحدهای تولیدی واقع در آن استان.
 - ۲-۲- کلیه واحدهای بازرگانی که کارت بازرگانی ایشان در آن استان صادر گردیده است.
- توجه: مطابق صراحت ماده ۶۶ قانون امور گمرکی، حقوق ورودی متعلقه صرفاً در وجه صادر کننده مسترد خواهد شد.

۳- مدارک مورد نیاز:

- ۳-۱- کلیه متقاضیان باید در خواست کتبی خود را با رعایت مهلت‌های زم این مندرج در تبصره ۴ ذیل ماده ۶۶ قانون امور گمرکی و بند «ت» ماده ۱۲۲ آیین‌نامه اجرایی آن قانون، در قالب فرم‌های پیوست به صورت تایپ شده ارائه نمایند.
- ۳-۲- در خواست کتبی ذینفع (فرم شماره ۱) می‌بایستی در سرپرگ شرکت تنظیم و ارائه گردد. ضمن‌اینکه فرم‌های شماره ۲ و ۳ بایستی در محیط نرم‌افزاری Excel تکمیل شده و فایل تکمیل شده نیز به ضمیمه در خواست کتبی به آن گمرک ارائه گردد. (کلیه فرم‌ها پیوست می‌باشد).
- ۳-۳- در صورتی که متقاضی جزء صادر کنندگان نمونه ملی یا است این، فعالان اقتصادی مجاز (AEO) بوده و تقاضای استفاده از تسهیلات در نظر گرفته شده در «بسته حمایتی گمرک از تولید» را داشته باشد، ارائه گواهی مربوطه از سوی ذینفع الزامی می‌باشد.
- ۳-۴- در شرایطی که در خواست استرداد مربوط به قبل از اجرای سامانه جامع امور گمرکی و زمان صدور پروانه گمرکی کاغذی باشد (با رعایت مهلت‌های قانونی مقرر)، ارائه اصل پروانه وارداتی و صادراتی الزامی می‌باشد.
- ۳-۵- ملاک محاسبه مقدار مواد اولیه وارداتی استفاده شده در تولید محصول صادراتی، کیل مصرف مورد تأیید وزارتخانه تولیدی ذیربط می‌باشد که توسط دفتر صادرات ابلاغ می‌گردد.
- ۳-۶- چنانچه میزان مواد به کار رفته در تولید محصول صادراتی بر مبنای پروانه ساخت بهداشتی محاسبه می‌گردد، ارائه تصویر برابر اصل شده پروانه ساخت بهداشتی صادره از وزارت بهداشت، در مان و آموزش پزشکی که در آن میزان مصرف مواد اولیه مشخص باشد الزامیست.
- ۳-۷- در صورتی که کالای وارداتی بر مبنای «تعداد» وارد شده باشد و امکان احراز به کارگیری آن در زمان صادرات بر اساس تعداد میسر باشد (مانند کارتن خالی که بدون احتساب ضایعات محاسبه می‌گردد) نیازمند ارائه کیل مصرف و یا پروانه ساخت بهداشتی نیست.
- ۳-۸- در موارد شمول تبصره ۳ ذیل ماده ۶۶ قانون امور گمرکی که صادر کننده کالا شخصی غیر از واردکننده باشد، ارائه تعهد کتبی صادر کننده (مطابق فرم ۴ پیوست) منضم به تصویر فاکتور خرید مواد اولیه وارداتی یا محصول تولیدی از واردکننده الزامی می‌باشد. ضمن‌اینکه در اینگونه موارد، چنانچه پروانه واردات مواد اولیه به صورت کاغذی باشد، ارائه اصل پروانه موصوف نیز الزامی خواهد بود. بدیهی است ارائه اصل فاکتور اشاره شده و نیز اصل پروانه کاغذی مربوطه (در موارد شمول) جهت بررسی و مطابقت با تصویر ضمیمه مدارک الزامیست.

۴- مراحل رسیدگی اسناد و مدارک ارائه شده:

- ۴-۱- احراز هویت متقاضی.
- ۴-۲- بررسی صحت مندرجات اظهارنامه‌های وارداتی و صادراتی بر اساس شماره کوتاژهای ذکر شده در فرم‌های ارائه شده.
- ۴-۳- بررسی صحت خروج از مرز و شماره و تاریخ ردیف مرزی پروانه‌های صادراتی.
- ۴-۴- در مواردی که تاریخ کوتاژ اظهارنامه مربوط به قبل از اجرایی شدن سامانه جامع امور گمرکی می‌باشد حسب مورد اصل اظهارنامه از گمرک مربوط اخذ و در صورتی که اطلاعات موصوف در سامانه جامع امور گمرکی موجود باشد از اطلاعات مندرج در سامانه موصوف بهره‌برداری خواهد شد.
- ۴-۵- بررسی کلیه مندرجات اظهارنامه‌های صادراتی با موارد درج شده در فرم شماره ۲.
- ۴-۶- بررسی کلیه مندرجات اظهارنامه‌های وارداتی با موارد درج شده در فرم شماره ۳ (توجه به عدم تکرار ردیف‌های صادراتی در ردیف‌های مختلف وارداتی و محاسبه مکرر مگر در مواردی که در یک محموله صادراتی دو یا چند نوع مواد اولیه وارداتی به صورت توأمان استفاده شده باشد).
- ۴-۷- بررسی مقدار صادرات بر اساس ردیف‌های صادراتی قید شده در فرم شماره ۳ به استناد مفاد ماده ۶۷ قانون امور گمرکی.
- ۴-۸- در صورتی که قبلاً کیل مصرف واحد تولیدی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تأیید شده و از سوی دفتر صادرات به گمرکات اجرایی ابلاغ گردیده باشد، اقدام بر اساس کیل مربوطه و پس از احراز انطباق کالای وارداتی و صادراتی با مشخصات مندرج در جدول کیل و تعیین تکلیف ضایعات مربوطه امکان‌پذیر خواهد بود. بدیهی است ابلاغ کیل مصرف از سوی دفتر صادرات و پس از استعلام از مرجع ذیربط صورت خواهد پذیرفت.
- ۴-۹- بررسی انطباق مندرجات فرم‌های تکمیلی با اطلاعات مندرج در اظهارنامه‌ها و پروانه‌های وارداتی، صادراتی و کیل مصرف یا پروانه ساخت ذیربط و نحوه محاسبات و کنترل اعداد و ارقام.

- ۴-۱۰- اخذ گزارش بدهی موضوع ماده ۷ قانون امورگمرکی و احراز عدم وجود بدهی بنام متقاضی قبل از صدور حکم استرداد.
- ۴-۱۱- صدور حکم استرداد وجوه متعلقه (مطابق با فرم ضمیمه) به امضاء شخص ناظر یا مدیرکل گمرکات استان.
- ۴-۱۲- در مورد پروانه‌های وارداتی و صادراتی کاغذی، پس از صدور حکم استرداد و قبل از عودت پروانه‌های صادراتی و وارداتی، اسناد موصوف باید مطابق تبصره ذیل ماده ۱۲۴ آیین‌نامه اجرایی قانون امورگمرکی به مهر استرداد مهور گردد و در صورتی که پروانه فیزیکی وجود نداشته باشد، باید موضوع استرداد حقوق ورودی در سامانه EPL در قسمت ثبت نظرات با درج یادداشتی با مضمون «طی حکم استرداد به شماره... مورخ...، حقوق ورودی مقدار... کالای موضوع این پروانه مسترد گردیده و باقیمانده قابل استفاده برای مرحله بعدی به میزان... می‌باشد» درج گردد و پس از آن با فراخو این پروانه که در آن درج نظر شده است در سامانه نرم‌افزاری گزارشهای مدیریتی (MIS) نسبت به انجام ثبت اثر گذاری اشاره شده، اطمینان حاصل شود. این اثرگذاری در خصوص پروانه‌های صادراتی نیز صورت پذیرد.
- توجه:** استرداد مالیات بر ارزش افزوده متعلقه بر عهده سازمان امور مالیاتی ذیربط بوده و لازم است در اجرای ماده ۶۸ قانون امورگمرکی، مرجع صادر کننده حکم استرداد، میزان مالیات بر ارزش افزوده متعلقه را نیز به آن سازمان اعلام نماید.
- ۵- دربررسی در خواستهای استرداد لازم است به موارد ذیل توجه ویژه نمایند:**
- ۵-۱- در مواردی که کالاهای وارداتی عیناً از کشور صادر شده باشد، رعایت بندهای مندرج در ماده ۱۲۲ آیین‌نامه اجرایی قانون امورگمرکی کنترل گردد.
- ۵-۲- کنترل رعایت ماده ۶۷ قانون امور گمرکی مبنی بر درج شماره پروانه‌های مواد اولیه وارداتی بر روی پروانه‌های صادراتی.
- ۵-۳- احراز کاربری مواد اولیه وارداتی مورد در خواست در تولید محصولات صادراتی بر اساس اطلاعات مندرج در اظهارنامه، اسناد ضمیمه اظهارنامه‌ها، نظریه آزمایشگاه و گزارش ارزیابی (حسب نوع مواد اولیه وارداتی و محصول صادراتی).
- ۵-۴- رعایت کلیه بخشنامه‌های صادره دفتر صادرات مرتبط با استرداد حقوق ورودی.
- ۵-۵- چنانچه در پروانه‌های صادراتی ارائه شده جهت استرداد حقوق ورودی، شماره پروانه‌های ورود قطعی و ورود موقت به‌صورت توأمان درج شده باشد بدو نسبت به تسویه پروانه ورود موقت یا اخذ حکم تسویه پروانه از گمرک مبدأ ورود موقت اقدام و ضمن بررسی میزان صادرات کالا که برای تسویه پروانه ورود موقت صورت پذیرفته است صدور حکم استرداد بر مبنای باقیمانده کالا از محل پروانه‌های صادراتی با رعایت سایر مقررات امکان‌پذیر خواهد بود.
- ۵-۶- با عنایت به ماده ۶۵ قانون امورگمرکی و تبصره ۲ ماده ۱۲۱ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی، با بررسی اظهارنامه صادراتی در سامانه جامع امورگمرکی یا پروانه صادراتی کاغذی (مربوط به زمان قبل از سامانه جامع)، برگشت احتمالی تمام یا قسمتی از کالای صادراتی به کشور بررسی و عدم برگشت آن احراز گردد.
- ۷-۵- به ردیفهای مندرج در بکس شماره ۴۷ اظهارنامه و مبالغ حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده **پرداخت شده** (به ویژه در خصوص برخی کالاها نظیر اجزاء و قطعات خود و که از تخفیف‌های قانونی استفاده می‌نمایند) توجه گردد.
- ۸-۵- در شرایطی که مطابق کیل مصرف ابلاغ شده، ضایعات مواد اولیه حاصل از تولید محصول صادراتی، دارای ارزش تجاری و قابلیت مصرف بوده و ضایعات موصوف از کشور صادر نشده باشد (و چنانچه ضایعات مذکور از کشور صادر شده باشد، رعایت ضوابط و مقررات مربوطه در زمان انجام تشریفات صادرات ضایعات از جمله پرداخت عوارض صادراتی متعلقه کنترل گردد)، لازم است حقوق ورودی ضایعات اشاره شده (که بر اساس مأخذ و ارزش ضایعات در زمان واردات قطعی، برابری نرخ ارز در زمان محاسبه حکم استرداد، مالیات بر ارزش افزوده به مأخذ زمان واردات قطعی) محاسبه شده از مبلغ استرداد کسر گردد.
- ۶- صدور حکم استرداد حقوق ورودی:**
- ۹-۵- کلیه گمرکاتی که اختیار بررسی در خواستها و صدور حکم استرداد حقوق ورودی موضوع ماده ۶۶ قانون امورگمرکی به آن‌ها تفویض گردیده است لازم است پس از بررسی‌های لازم، نسبت به صدور حکم استرداد حقوق ورودی به‌عنوان معاون اداری و مالی همان گمرک در سیستم اتوماسیون اداری (با بهره‌برداری از متن نمونه حکم ضمیمه) اقدام نمایند.

۵-۱۰- پیش نویس حکم استرداد موصوف باید توسط کارشناس مربوطه در سیستم اتوماسیون اداری صادر و کلیه سوابق مربوطه (همچون درخواست ذینفع، فرم‌های تکمیل شده، کیل مصرف و...) نیز در بخش «نامه‌های مرتبط» به آن ضمیمه گردد و پیش نویس مذکور قبل از امضاء نهایی توسط شخص ناظر یا مدیرکل گمرکات استان، باید به ترتیب به تأیید مسئول واحد استرداد و نیز معاون فنی و امور گمرکی گمرک محل صدور حکم استرداد نیز برسد.

۵-۱۱- همانگونه که در بند (۱) این دستورالعمل نیز تصریح گردید، اختیار صدور حکم استرداد موضوع این دستورالعمل، فارغ از آنکه عین کالای صادراتی یا مواد اولیه به کاررفته در تولید محصول صادراتی از کدام گمرک یا گمرکات واردات قطعی شده باشد و یا کالا و محصولات صادراتی از کدام گمرک یا گمرکات صادر شده باشد، صرفاً به حوزه نظارت یا گمرک مرکز استان محل وقوع واحد تولیدی (در شرایطی که صادر کننده واحد تولیدی است) یا گمرک مرکز استان محل صدور کارت بازرگانی (در شرایطی که صادر کننده واحد بازرگانی است)، تفویض اختیار شده است. لذا لازم است گمرکات صادر کننده حکم استرداد، جهت بررسی در خواستهای واصله، دسترسی لازم در سامانه EPL جهت رویت کلیه اظهارنامه‌های واردات قطعی و صادرات قطعی واحدهای تولیدی و بازرگانی‌استان خود را نیز داشته باشند و میبایست موضوع را از دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات پیگیری نمایند.

۵-۱۲- حوزه‌های فنی و امور گمرکی گمرکات صادر کننده احکام استرداد لازم است ضمن نگهداری آمار مربوطه، اطلاعات کامل احکام استرداد صادر شده را (مطابق فرمت فایل پیوست در محیط نرم‌افزاری Excel) در پایان هر ماه از طریق اتوماسیون اداری به دفتر صادرات ارسال فرمایند.

بدیهی است با ابلاغ این دستورالعمل، کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های قبلی در خصوص تفویض اختیار استرداد حقوق ورودی موضوع ماده ۶۶ قانون امور گمرکی کان لم یکن تلقی میگردد. لیکن به منظور جلوگیری از سرگرد این خدمت گیرندگان، شایسته است در خواستهایی که قبل از ابلاغ این دستورالعمل در گمرکات اجرایی تفویض اختیار شده قبلی به ثبت رسیده و مطرح رسیدگی است، در همان گمرکات مورد رسیدگی و اقدام قرار گیرد. لیکن لازم است در خصوص در خواستهایی که پس از تاریخ اجرای این دستورالعمل، از سوی صادر کنندگان و از محل محموله‌های وارده طی سالهای قبل از سالجاری به آن گمرک تسلیم میگردد، ضمن پذیرش در خواست و رسیدگی به آن، مراتب عدم ارائه در خواست مشابه و استرداد وجوه مربوطه را رأساً از گمرک ورودی ذیربط (در مواردی که واردات صرفاً از یک گمرک انجام شده باشد) یا دفتر صادرات (در مواردی که واردات صرفاً از چند گمرک مختلف انجام شده باشد) ذیربط استعلام نمایند.

تعليق همکاری

با تشخیص کارگروه آزمایشگاه در موارد زیر هرگونه همکاری با آزمایشگاه همکار به حالت تعلیق در آمده و ادامه یا قطع همکاری به صورت قطعی منوط به انجام بررسی‌های لازم و حصول نتیجه خواهد بود.

(۱) از دست دادن دائمی یکی از شرایطی که در پذیرش آزمایشگاه همکار مؤثر بوده است.

(۲) گزارش واحدهای نظارتی گمرک مبنی بر وجود تعارض منافع یا اقدام متقلبانه یا رشاء یا ارتشا یا تب این هریک از کارکنان آزمایشگاه همکار گمرک.

(۳) ناتوانی در بررسی و اعلام نظر یا اعلام نظرات مبهم به‌گون‌های که امکان استنباط دقیق و مشخص از نتایج اعلامی میسر نگردد.

سایر الزامات اجرایی

❖ مرکز آموزش، تحقیقات و ظرفیت‌سازی گمرک ایران نسبت به برگزاری سمینار و آموزش برای متصدیان آزمایشگاه‌ها بالاخص مدیران عامل و مدیران فنی برای انتقال مفاهیم گمرکی، تعرفه‌ای و نیز نیازمندی‌های گمرکی در حوزه تعیین ماهیت اقدام نمایند.

❖ کلیه کارکنان گمرک جمهوری اسلامی ایران در هریک از مراجع تصمیم‌گیری که برای ایجاد یا تغییر کدهای تعرفه و یا ایجاد مب این قانونی و مقرراتی که مبتنی بر شناسایی ماهیت کالا باشد مشارکت دارند، باید فی المجلس؛ پیوست چگونگی تعیین ماهیت را از مرجع ذیربط مطالبه نمایند و یا بر ضرورت تعریف دقیق چگونگی تعیین ماهیت به‌منظور امکان اجرای مصوبات تاکید نمایند.

❖ دربررسی پیشنهادات و یا نظر خواهی برون سازمانیاز گمرک اعم از لایحه قانون بودجه و سایر قوانین، پیش نویس مصوبات دولت وایین‌نامه‌های اجرایی، ملاحظات مربوط به چگونگی تعیین ماهیت کالاهایی که مورد حکم قرار گرفته‌اند و به تبع آن کدهای تعرفه را در نظرات گمرک به‌طور مشخص اعلام گردد.

❖ به‌منظور هم افزایی هر چه بیشتر دانش فنی گمرکات اجرایی با آزمایشگاه‌های همکار آن گمرک نسبت به برگزاری جلسات تبادل نظر و بازدید مید این متصدیان آزمایشگاه از گمرک و بالعکس برای تبیین و انتقال صحیح مفاهیم تعرفه‌ای اقدام نمایند.

❖ برای تعیین ماهیت از پرسش سولات کلی از قبیل نمونه جهت تعیین ماهیت ارسال می‌شود یا اینکه‌ایا نمونه با تعرفه انطباق دارد یا نه خودداری نمایند وسؤالات لازم مطابق مندرجات مربوطه در یادداشت‌های توضیحی ویا مندرجات فصل و یا متن شرح تعرفه سیستم هماهنگ طبقه‌بندی کالا بپرسند.

❖ وجود آنالیز، پروسور، کاتالوگ و... برای بررسی و آزمون دقیق کالا توسط آزمایشگاه الزامی است.

❖ گمرکات اجرایی باید به‌صورت مستمر پایش لازم برای اطمینان از استمرار اعتبار گواهی تأیید صلاحیت آزمایشگاه همکار به‌عمل آورند.